

Republika Srbija
Tužilaštvo za ratne zločine

OBRAĆANJE TUŽIOCA ZA RATNE ZLOČINE REPUBLIKE SRBIJE VLADIMIRA VUKČEVIĆA

Brisel, 2. april 2009.

REGIONALNA KONFERENCIJA TUŽILACA U BRISELU

Vaše Ekselencije, poštovane kolege,

“Mi, tužioci koji se bavimo predmetima ratnih zločina, sećajući se stotina hiljada nedužnih žrtava koje su stradale i poginule za vreme nedavnih ratova u bivšoj Jugoslaviji, ubeđeni da pravda ima ključnu ulogu u postizanju trajnog mira i doprinos pomirenju među ljudima, posvećeni traženju pravde za žrtve i njihove porodice, priznajući dostignuća Međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu Jugoslaviju kao i nacionalnih sudova u borbi protiv nekažnjivosti, imajući u vidu da će Međunarodni krivični sud uskoro okončati svoj mandat, prihvatajući da postoji potreba da se nastave istrage i krivično gonjenje ratnih zločina na nacionalnom nivou, uvereni da uspeh u traženju pravde na nacionalnom nivou podrazumeva snažnu regionalnu saradnju i međunarodnu podršku, ceneći sve napore koje su do sada u ovaj projekat uložile međunarodna zajednica, međuvladine organizacije i vlade, priznajući važnu podršku organizacija civilnog društva i nevladinih organizacija, izjavljujemo da smo u potpunosti opredeljeni da nastavimo zajedničke napore, kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou, u istraživanju i krivičnom gonjenju ratnih zločina”.

Naveo sam deo teksta na koji je danas trebalo da stavimo naš zajednički potpis. Međutim, kako je Deklaracija postala zajednička Izjava, dozvolite mi da primetim da još mnogo toga mora da se promeni da bi žrtve dobile satisfakciju kakvu zaslužuju. To je znak i da moje uvažene kolege i ja moramo još mnogo da radimo kako bismo uklonili prepreke ka nekažnjavanju ratnih zločina i kako bismo sagradili mostove pomirenja među narodima koje su, ne tako davno, razdvojili ratovi.

Slobodan sam da kažem da, zahvaljujući upravo ovim ljudima, mojim uvaženim kolegama, Mladenu Bajiću, državnom tužiocu Hrvatske, Miloradu Barašinu,

glavnom tužiocu BiH i njegovom prethodniku Marinku Jurčeviću, Ranki Čarapić, Državnom tužiocu Crne Gore, i njoj prethodnici Vesni Medenici, Javnom tužiocu Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije LJupču Švrgovskom i njegovim saradnicima, Seržu Bramercu, ali i Karli del Ponte, kao i Luiz Arbur i Ričardu Goldstonu, u regionu i na prostoru bivše Jugoslavije pravde ima znatno više, a slobodnih počinitelaca ratnih zločina sve manje.

Pružili smo ruku jedni drugima i zajedno počeli da rešavamo probleme, baš one najosetljivije. Tako smo pokazali da poštujemo sve žrtve, njih 150.000 hiljada, koliko ih je izgubilo živote u ratovima na prostorima bivših jugoslovenskih republika. Teme koje su nekada sprečavale komunikaciju između naših država, sada nas upravo profesionalno vezuju.

Ključ kojim otvaramo vrata pravde je pre svega poverenje, prijateljstvo i profesionalizam. Bez te tri komponente, siguran sam, u regionu se ne bi vodile na desetine procesa za ratne zločine, i zatvorenošću naših pravosuđa rugali bismo se žrtvama.

Proces suočavanja sa istinom o ratnim zločinima uvek je spor i mukotrpan i najčešće, na žalost, inicijalna energija za to suočavanje ne dolazi iz samih društava čiji su pojedinci tokom proteklih ratova i sukoba najteže kršili humanitarno pravo, već spolja. Reč je o procesu političkog prevaspitavanja koji traje godinama, ali koji ako se vodi kako treba daje rezultate. Da bi proces suočavanja bio uspešan i doneo ono što je najvažnije – garanciju da se slične stvari više nikada neće ponoviti – neophodno je da iza suočavanja u svakom društvu stane vladajuća elita i njena država, drugim rečima, da preuzimanje odgovornosti i kažnjavanje odgovornih postane autentična državna politika.

Uveren sam da sve zemlje regiona, sve nacije Zapadnog Balkana, mogu da pronađu način da se iskreno pomire. U centru takvog opredeljenja leži puna saradnja sa Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju. Za Srbiju ne postoji dilema. Mi smo kao država posvećeni pronalaženju, lišavanju slobode i isporučivanju dvojice preostalih haških optuženika koji su još van našeg dometa.

Pomirenje je, istovremeno, cilj po sebi i sredstvo za postizanje nečeg višeg. Cilj je za sebe jer ispravlja iskrivljenu predstavu one druge strane, predstavu koja u izvesnoj meri i dalje ispunjava kulture svih naroda Zapadnog Balkana. Prema toj predstavi „oko za oko“ predstavlja legitiman oblik ponašanja prema susedu u vremenima nezadovoljstva. I tako se već vekovima zatvara tragičan krug nasilja širom Zapadnog Balkana. Dakle, pomirenje treba da nauči našu decu da i drugi imaju isto toliko prava na život, rad i sreću, kao i mi. Pomirenjem se, takođe, obezbeđuje demokratski moralni okvir. Okvir u kojem treba sagledati zločine pojedinaca koji su lažno delovali u ime njihovih naroda. Reč je o moralnoj obavezi čijim ćemo ispunjenjem jasno

pokazati da smo iznutra prihvatili vrednosti Evrope kojoj težimo. Jer pomirenje znači da se govori istina, neulepšana, faktografska, stravična istina o događajima koji se ne smeju nikada ponoviti na našem kontinetu.

Naša je obaveza i naš je cilj, da to u što kraćem roku, učinimo i sa preostalim beguncima – Ratkom Mladićem i Goranom Hadžićem. U pogledu te obaveze, državna politika Srbije nema nikakvih sumnji ni oklevanja. Ojačana je kolektivna svest da imena još neosuđenih ratnih zločinaca stoje porodicama žrtava i srpskom društvu na putu ka pravdi, ka evropskim integracijama i očuvanju osnovnih civilizacijskih vrednosti.

Primećujem ovde da isti cilj imaju tužioci u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji. Zato sa njima zajedno ostvarujemo vrlo kvalitetnu saradnju u regionu čiji je rezultat očigledan u predmetima koje radimo zajedno. Ratni zločini koji su se dogodili na teritoriji bivše Jugoslavije imaju svoje žrtve i počinioce, svedoke i tragove van novoutvrđenih granica.

Moji saradnici ce vam sada prikazati kratku prezentaciju a potom smo spremni da odgovaramo na Vaša pitanja.

Hvala Vam na pažnji.

TUŽILAC ZA RATNE ZLOČINE
Vladimir Vukčević